

BARN OCH UNGAS LIVSSITUATION I HYLTE KOMMUN

En intervjustudie

*Behovskartläggning av barn och ungas livssituation i Hylte kommun
samt förslag på åtgärder.*

Sofia Jönsson, Folkhälsoutvecklare Region Halland

Annie Olsson, Folkhälsoutvecklare Region Halland

Linda Erlandsson, Hälsopedagog Hylte kommun

Jennie Gunnarsson, Hälsopedagog Hylte kommun

TACK!

Ett stort tack till alla som på något sätt varit delaktiga i processen att ta fram denna behovskartläggning. Tack för ert engagemang och stöd. Ett speciellt tack till intervjupersonerna som med entusiasm delgav sin kunskap i området.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sammanfattning.....	3
Bakgrund.....	4
Syfte.....	4
Metod.....	4
Resultat och fakta.....	5
Kommunbild.....	5
Skola.....	6
Förskola.....	6
Låg- och mellandstadie.....	7
Högstadie.....	7
Gymnasie.....	9
Kulturell mångfald i skolan.....	9
Hyltes ungas framtid.....	9
Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Skola.....	10
Sysselsättning.....	12
Ungdomsarbetslöshet.....	12
Sommarjobb.....	13
Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Sysselsättning.....	14
Fritid.....	15
Idrottsföreningar.....	15
Aktiviteter och fritidsgårdar.....	15
Socialt umgänge.....	16
Alkohol, droger och brottslighet.....	16
Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Fritid.....	17
Hem.....	18
Föräldraförhållandet.....	18
Vårdnadshavarens livssituation.....	19
Flyktingfamiljers livssituation.....	19
Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Hem.....	20
Vård och omsorg.....	21
Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Vård och omsorg..	22
Avslutande ord.....	23
Referenser.....	24

SAMMANFATTNING

På uppdrag av Region Hallands lokala Hyltenämnd och Hylte kommun har denna behovskartläggning gjorts som stöd för planering och styrning för beslutsfattare i kommunen, Region Halland och andra organisationer. Kartläggningen ska bidra till att göra det bättre för barn och unga att bo och leva i Hylte kommun. Tolv intervjuer har genomförts med olika yrkesgrupper som direkt eller indirekt jobbar med barn och unga mellan 0-24år inom kommunens gränser, för att ta reda på hur livssituationen ser ut för denna grupp. Sex huvudkategorier har framkommit i denna kartläggning: kommunbild, skola, sysselsättning, fritid, hem och vård och omsorg, samt ett antal tillhörande underkategorier och åtgärdsförslag. Intervjuresultatet har kompletterats med vetenskapliga studier och statistiska fakta.

I samtliga kategorier i kartläggningen är samverkan ett genomgående och återkommande tema. Genom en ökad samverkan mellan förskola och skola, föräldrar, föreningsliv, vård, arbetsgivare, kommun, region samt barn och unga själva tros kommunens uttryckta inneboende potential kunna frigöras. För att samverkan ska bli möjlig måste kunskapen om och förståelsen för varandras verksamheter öka. Här är det viktigt att det är lätt att få en överblick över alla verksamheter och stödfunktioner som finns i kommunen.

I intervjuerna framkom att barnperspektivet bör prioriteras och att barn och ungas samlade livssituation ska tas i beaktande. Barn och unga bör ges större möjlighet till delaktighet och inflytande över sin livssituation, vilket är extra viktigt för de som är särskilt utsatta. Kartläggningen visar på att goda relationer mellan barn och vuxna, framförallt i hemmet, förskolan och i skolan har stor betydelse för unga människors möjlighet till ett gott liv. En stark självkänsla nämndes i intervjuerna som viktigt att bygga upp och förstärka hos Hyltes barn och unga.

I kartläggningen framkom att möjligheten till sysselsättning inom kommunen är av stor vikt för unga människor, vilket kan tillgodoses genom ett ökat samarbete mellan olika verksamheter och ännu bättre utnyttjande av befintliga resurser. Det framkom även att alla barn och unga i Hylte kommun måste få möjlighet till en meningsfull fritid genom att utöka och bredda utbudet av fritidsaktiviteter.

Sammanfattningsvis upplevs de flesta barn och ungdomar i Hylte kommun leva ett gott liv och utbudet av stödfunktioner vara goda. Barn och ungas livssituation kan emellertid förbättras ytterligare och därmed öka attraktiviteten för Hylte kommun genom det som föreslagits i denna kartläggning samt att nämnda rapporter iakttas i planering och styrning.

BAKGRUND

Barn och ungas välmående i Hylte påverkas i hög grad av verksamheten som bedrivs i kommunens fem nämnder och tillhörande kontor, liksom Hyltenämnden och andra beslutsfattare inom Region Halland, men även av andra organisationer i samhället. Enligt visionen 2020, ska det finnas *framtidstro, delaktighet, stolthet, skönhet, aktivitet* och *trygghet* i Hylte kommun. Barn och unga ska må bra och trivas för att kommunen ska vara ett attraktivt ställe att bo och leva på. Förhoppningen är att folkmängden ska öka genom att denna grupp vill bo kvar eller återvända, eller genom att attrahera inflyttning utifrån kommunens gränser. Attraktiviteten påverkas i hög grad av den bild Hylte kommun förmedlar utifrån verkligheten. Bilden måste vara positiv och trovärdig samt förmedla det som visionen beskriver.

För att göra Hylte attraktivt för barn och unga och deras föräldrar bör beslutsfattare veta hur situationen ser ut för barn och unga i kommunen och vad det finns för behov och utvecklingsmöjligheter. Kartläggningen undersöker barn och ungas livssituation på en övergripande nivå i Hylte kommun inom områdena skola, sysselsättning, fritid, hem och vård och omsorg. Uppdragsgivare för behovskartläggningen är Region Hallands lokala Hyltenämnd tillsammans med Hylte kommun. Med barn och unga menas i denna kartläggning barn, ungdomar och unga vuxna i åldern 0-24 år. I den fortsatta löpande texten kommer begreppet *barn och unga* att användas som ett samlingsnamn för denna grupp.

SYFTE

Syftet med behovskartläggningen är att ta fram ett beslutsstöd för planering och styrning för beslutsfattare i Hylte kommun, Region Halland och andra organisationer, som kan bidra till att utveckla Hylte till en attraktiv kommun för barn och unga.

METOD

Behovskartläggningen innehåller statistiska fakta, intervjuer med ett antal olika yrkesgrupper som arbetar direkt eller indirekt med barn och unga i åldern 0-24 år inom Hylte kommun samt relevanta studier. Gruppen som intervjuats bestod av tolv strategiskt utvalda personer inom Hylte kommun, Region Halland samt frivilligorganisationer. Intervjuerna inleddes med de öppna ingångsfrågorna; *Hur upplever du att barn och ungdomars livssituation ser ut i Hylte kommun idag, utifrån din profession? Vad upplever du kan förbättra livssituationen för barn och ungdomar i Hylte kommun?* Dessa fördjupades med relevanta följdfrågor.

Intervjuresultaten har sammanställts och delats in i huvudkategorierna: *kommunbild, skola, sysselsättning, fritid, hem och vård och omsorg* med tillhörande underkategorier. Det framkom ett antal åtgärdsförslag i intervjuerna som har sammanställts under tillhörande huvudkategori. Åtgärdena är av både konkreta och övergripande karaktär.

Projektgruppen som genomförde behovskartläggningen bestod av två folkhälsoutvecklare respektive två hälsopedagoger från Region Halland och Hylte kommun.

RESULTAT OCH FAKTA

För att ge en så beskrivande nulägesbild som möjligt av barn och ungas livssituation i Hylte kommun presenteras här intervjuresultaten parallellt med kompletterande statistik och studier. All löpande text är en sammanställning av intervjupersonernas upplevelser och statistik och studier är presenterade i faktaboxar.

Kommunbild

Den samlade upplevelsen som framkom i intervjuerna, utifrån intervjupersonernas erfarenheter, var att många av de som bor i Hylte har varma känslor för sin kommun och att det finns en god och positiv anda. Livssituationen för barn och ungdomar upplevs vara skiftande men de flesta tros ha det bra. Många trodde också att barndomen upplevdes som god och friare i Hylte och uppväxtmiljön som lugn, trygg och inte så materialistisk eller stressande som på större orter. Intervjupersonerna menade att det finns mycket att vara stolt över i Hylte, till exempel storleken på kommunen och att det ligger en styrka i att inte sträva efter att vara en storstad. De pratade om en stor potential i Hyltes landsbygds- och skogsnatur. Det upplevs emellertid finnas en negativ inställning till att vara en liten bruksort hos invånarna. Enligt intervjupersonerna behövs det en allmän ökad kunskap och insikt om kommunens kvaliteter. Intervjupersonerna upplever att det råder en stor gemenskap i Hylte vilket tros bero på att det är en mindre kommun. En intervjuperson tror att invånarna känner sig hörda på ett bra sätt och att de lätt får igenom idéer vid önskemål då det är kort väg mellan beslut och handling och mindre trögrörliga processer. På kommunhuset i Hylte är dörrarna öppna för alla och tros också upplevas så av allmänheten, samt att det finns en kännedom om vilka som arbetar där. Intervjupersonerna upplever det som lätt att samarbeta mellan olika yrkesgrupper i kommunen men menar att det kan utnyttjas ännu mer än det görs idag.

Enligt intervjuerna förmodas många av de unga som stannar i Hylte vara de som skaffar familj tidigt eller har som mål att arbeta inom kommunen. De som flyttar uppfattas göra detta för arbete, utbildning eller partner på annan ort. Högutbildade anses söka sig bort från kommunen. I intervjuerna framkommer att Hylte upplevs vara en bra integrationskommun vad gäller arbete, skola, fritid och social samvaro. Det finns en större andel invandrare i kommunen jämfört med Halland i övrigt och intervjupersonerna tror att det är lättare att bli integrerad i en liten kommun där man blir sedd och får individuell hjälp. Upplevelsen är att kommunen har lyckats mycket bra med introduktionen av invandrare och flyktingar fram till årsskiftet 2010.

Invånare 2010

Hylte kommun har 10, 177 invånare, varav cirka 30 % av dessa (3053 personer) är barn, ungdomar och unga vuxna mellan 0 och 24 år.

Källa: Hylte kommun

Flyttning 2010

Under 2010 var nettoutflyttningen i kommunen störst i åldersgruppen 18-24 år. Både män och kvinnor i denna åldersgrupp hade en nettoflyttning på -21 personer. Den åldersgrupp där inflyttningen är större än utflyttningen är bland kvinnor, 55 år och äldre.

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Invånare efter födelseland 2010

Procentuell fördelning	Hylte Halland Riket		
	Hylte	Halland	Riket
Sverige	84	90	85
Finland	2	1	2
Övriga Norden*	2	1	1
Övriga Europa**	8	5	5
Övriga världen	3	3	7

*Norge, Danmark, Island

** inkl. Turkiet samt f.d.

Sovjetunionen och dess satellitstater

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Skola

Under denna kategori sammanställs intervjuresultat angående förskola, låg- och mellanstadieskola, högstadieskola och gymnasieskola. I intervjuerna framkom att kunskap och självkänsla är två viktiga grundpelare i en ung människas liv. Framförallt självkänsla och självförtroende är egenskaper som upplevs måste stärkas hos eleverna i Hylte kommun. Skolan upplevs också ha som uppgift att skapa framtidstro och bejaka drömmar hos kommunens barn och ungdomar.

Några intervjupersoner menar att det finns mycket bra resurser inom skolan men att de inte alltid utnyttjas på rätt sätt. Samtliga intervjupersoner är överens om att samarbetet mellan olika yrkesgrupper måste förbättras för att kunna göra bra insatser för barn och ungdomar, samt att hela individens livssituation måste sättas i fokus. Många elever upplevs sakna tillräckligt stöd ifrån lärare för att klara sin skolgång. Pedagoger och lärare tros därför behöva bli skickligare på att nå ut med kunskap till eleverna för att tillgodose behovet hos den enskilda individen. Ett hinder inom skolan som beskrevs i intervjuerna är att många lärare i Hylte inte bor inom kommunens gränser och därför inte kan få en helhetsbild av barnens situation. En fördel upplevs emellertid vara att skolorna i kommunen är små och har få elever som därför blir sedda på ett bra sätt av personalen. I många av intervjuerna uppkommer upplevelsen av att det måste bli ett större engagemang från lärare och andra vuxna inom skolan som kan skapa engagemang och delaktighet hos eleverna. De tror också att det råder brist på individuell tid med lärarna som därför upplevs måste ges förutsättningar att förverkliga detta.

Några intervjupersoner tror att det är vanligare att tjejer söker sig vidare till gymnasieutbildningar. Upplevelsen är att fler generellt skulle behöva söka sig vidare till både gymnasieutbildning och högskola eller annan vidareutbildning både utanför eller inom kommunen, samt att det är av stor vikt att familjerna stöttar sina barn i detta. Möjligheterna till vidareutbildning upplevs av vissa intervjupersoner gå i arv, det vill säga att man gör liknande val som sina föräldrar.

I intervjuerna framkom att skolorna kan få stöd av Familjecentralen och det övergripande elevhälsoteamet i kommunen och dess specialpedagog, kurator, skolsköterska, logoped, psykolog, socialpedagog, hörselsamordnare, rörelsepedagog och hälsopedagog. Intervjuerna visar på att det måste bli ett större samarbete i framtiden mellan elevhälsoteamet och skolan, och att arbetet måste vara tydligt och bli mer förebyggande och inte bygga på akuta insatser såsom det görs idag.

Förskola

Förskolan tros av flera intervjupersoner vara en utmärkt arena för barn och familjer att mötas och luckra upp gruppammansättningar och upplevs kunna utvecklas ytterligare som ett forum för att främja kulturell mångfald. Det upplevs finnas en segregation mellan invandrabarn och svenska barn i förskolan, precis som i de äldre åldrarna, då barnen ofta leker eller umgås med personer med samma kulturella bakgrund.

En hälsofrämjande skola

Motivation, ett gott skolklimat, tillitsfulla relationer mellan elever och mellan lärare och elever, det är en del av hälsofrämjande skolutveckling. Det är en skola där eleven ska få lust att lära, känna trygghet och framtidstro.

Källa: Skolverket

Förskolan ansågs ge möjlighet till en stor del av den lek som är så viktig för små barn och intervjupersonerna menade att leken bör få mer plats både i förskolan och i hemmet. Upplevelsen är emellertid att den nya läroplanen påverkar förskolans arbete negativt genom att ge mindre utrymme för den egna leken och därigenom börjar likna skolans verksamhet alltför mycket. Inkludering i förskolan, där alla barn är delaktiga i all aktivitet, sågs av intervjupersonerna som positivt men barnen troddes också behöva mer egen tid med en vuxen som följer upp deras utveckling. Vissa av intervjupersonerna upplevde att det är svårt att finna tid till detta för förskolepersonalen.

Några intervjupersoner nämner att barnsomsorgen inte utökats i den utsträckning som behövs i förhållande till de ökande barngrupperna. Detta menar de leder till allt för stora barngrupper inom förskolan vilket upplevs vara negativt för barnens hälsa på sikt. En del barn vistas på förskolan väldigt långa dagar och får för många relationer som måste upprätthållas i vardagen. Det upplevdes också finnas en tro bland vissa föräldrar att det är mer fördelaktigt för barnen att vara på förskolan än i hemmet. Det framkom emellertid en uppfattning om att förskolan inte alltid behöver vara en bättre miljö än hemmet och att de anställdas kompetens behöver höjas. Några intervjupersoner förespråkar därför en bättre balans mellan hem och barnomsorg. Föräldrar måste stärkas i sin roll enligt intervjupersonerna för att förstå sin egen betydelse för barnet och förmåga att ta hand om det. Intervjupersonerna såg också ett behov av att betona kravlöshet och andrum i ett samhälle som blivit allt mer prestationsinriktat.

Anställda årsarbetare i förskolan hösten 2010

	Kommunal förskola			Enskild förskola		
	Hylte	Halland	Riket	Hylte	Halland	Riket
Antal anställda	72	2244	68775	3	462	16824
Därav andel (%) med högskoleutbildning	45	56	57	26	47	44
Antal barn per årsarbetare	6,5	5,5	5,4	6,7	5,3	5,2

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Låg- och mellanstadie

De flesta barn i låg- och mellanstadiet upplevs må bra, men det finns en växande barngrupp med läs- och skrivsvårigheter samt relationsproblem enligt de intervjuade. Hyltes grundskolor är relativt små och har få elever, vilket enligt några intervjuer uppfattas vara gynnsamt för de med svårigheter som därför ges möjligheter till bra stöd vid behov. Intervjupersonernas upplevelse är att det under de yngre åren, både på dagis, förskola och i skola, måste arbetas med självkänsla och självförtroende i mycket större utsträckning än idag. Intervjuerna vittnar om att det många gånger är här det brister när eleverna ska gå vidare till högstadiet och att en låg självkänsla är det som försvårar skolsituationen för många ungdomar.

Högstadie

På Hylte kommuns enda högstadium blandas ungdomar från olika delar av kommunen. Detta ses som positivt av intervjupersonerna och man upplever att de flesta högstadieelever fungerar väl. Olikheter i bakgrund och intressen accepteras på skolan även om det framkommer att atmosfären kan vara hård och präglad av könsstereotyper. I intervjuerna framkom att högstadiet verkar utmärkas av upprätthållandet av olika identiteter och roller. De flesta tjejer upplevs stötta varandra att prestera bra medan andra grupper, speciellt killar, genererar beteenden som har en negativ inverkan på skolresultaten. De elever som av olika anledningar

har problem i skolan måste fångas upp så att deras valmöjligheter i livet inte begränsas av dåliga skolresultat. Vissa intervjupersoner upplever att det är en kombination av bristande tid och engagemang hos skolpersonalen som lett till att vissa oönskade beteenden accepterats på skolan.

Flera intervjupersoner betonade vikten av en bra och nära relation mellan lärare och elever. Vissa intervjupersoner menar att bristande relationer gör det svårt att undervisa och följa läroplanen, vilket ytterligare betonar vikten av att i första hand skapa en god klassmiljö. Ekonomiskt och personalmässigt upplevs det finnas tillräckligt med resurser på högstadiet i kommunen men att ett nytt arbetssätt bör till för att nå ut till ungdomarna och skapa engagemang. Lärare idag upplevs vara begränsade i sin yrkesroll, vilket ökar betydelsen av skolledningens stöd för att kunna utföra ett bra arbete. Det måste också skapas trygghet för både elever och lärare för att tiden på högstadiet ska bli meningsfull och hanterbar. Fritidsledarens roll lyfts fram som en viktig vuxenkontakt för barn och ungdomar som kan erbjuda stöd och lyssna till dem och bör därför användas ofta i kontakten med barn och unga. Fritidsledare kan påverka och vägleda i livsval och behovet av fritidsledare upplevs som stort.

Det framkommer med stor tydlighet i intervjuerna att skolan måste ta hänsyn till familjesituationen i sina insatser mot barn och unga och skapa en relation till föräldrarna. Familjesituationen upplevs spela en stor roll för lärarnas möjlighet att nå ut till eleverna och att en svårhanterlig hemsituation kan påverka ungas inställning till skolan negativt. Ett hinder som enligt intervjuerna kan påverka skolgången är att vissa ungdomar har för låga krav hemifrån. Även hjälp med läxor och stöttning hemifrån upplevs som viktigt för att barn och ungdomar ska klara sin skolgång och få godkända betyg.

Intervjupersonerna framhåller uppfattningen att många elever känner stor press att konkurrera både utseendemässigt och kunskapsmässigt. Många unga upplevs också känna att de inte räcker till, vilket kan leda till olika typer av självdestruktiva beteenden. De som utmärker sig mest är flickor med dåligt självförtroende och självbild, som i vissa fall leder till depression eller destruktivt beteende av olika slag. Vissa intervjupersoner uttrycker att det är viktigt att tänka på att bra betyg inte alltid hänger samman med välmående elever.

Förbättra de tidiga relationerna mellan elever och lärare

Barnens förmåga att skapa relationer med sina lärare är en viktig indikator på elevernas framtid i skolan. Positiva relationer med läraren kan skydda barn mot negativa påverkan av olika riskfaktorer. Negativa relationer med lärare, i synnerhet med höga nivåer av konflikt och beroende kan relateras till senare negativa skolresultat och problembeteenden. Interventioner som kan ge goda effekter för elever i riskzon borde inriktas på att förbättra de tidiga relationerna mellan barn och lärare, och detta redan i förskolan och vid skolstart.

Källa: Pojkars och flickors psykiska hälsa i skolan: en kunskapsöversikt

Vidareutbildning- Hylte kommun

	Andel	(%)
Elever som fullföljt gymnasieutbildningen inom tre år, exkl IV (individuella programmet)	85,3	
Elever som fullföljt gymnasieutbildningen inom fyra år	75,9	
Elever som uppnått grundläggande behörighet till högskolan	90,4	
Elever som uppnått grundläggande behörighet till högskolan inom tre år	80,9	
Genomsnittligt betygspoäng	14,4	
Andel som påbörjat studier vid högskola eller universitet inom tre år efter gymnasiet	38,3	

Källa: Hylte kommun

Gymnasie

Intervjuerna berättar om ett brett utbud av gymnasieutbildningar i Hylte kommun. De tre skolorna; vildmarksgymnasiet, traineegymnasiet och individuella programmet har tillsammans många olika inriktningar. Flera intervjupersoner tror emellertid att Hyltes attraktivitet skulle öka om man införde ännu fler gymnasiemöjligheter inom kommunens gränser, speciellt ett samhällsvetenskapligt program som ger bred behörighet till vidare högskole- och universitetsutbildning.

Kulturell mångfald i skolan

Skolorna anses av flera intervjupersoner ha ett bra system för att ta emot flyktingbarn. Det tros vara gynnsamt för unga flyktingar att kommunen har små skolor som underlättar integration. Vad gäller högstadiet upplevs det ibland vara svårt för flyktingungdomar att få motivation till skolan då det brister i kontinuitet och läggs för mycket egenansvar för studier på dem. Detta gör att skolan upplevs som oklar och oseriös. Det framkom att lektionstiden i skolan behöver ses över och struktureras upp då flyktingar upplevs behöva tydligare vägledning. Kravet på betyg i samtliga tolv ämnen upplevs som orealistiskt och kan göra det omöjligt för de elever som kommer in i skolan under tonårstiden, utan tidigare studier inom det svenska skolsystemet, att gå vidare till gymnasiet.

I intervjuerna framkom att vissa flyktingbarn kan få vänta upp till fem månader på en förskoleplats på grund av platsbrist nära hemmet. Många föräldrar har inte körkort eller bil vilket gör det omöjligt att tacka ja till förskoleplatser längre ifrån hemmet. Dyrbar tid för integrationen och språkinläringen går till spillo i och med att både föräldrar och barn måste vara hemma i väntan på omsorg. Fritids har inte några köer alls vilket upplevs som positivt.

Hyltes ungas framtid

I intervjuerna framkom att *Hyltes ungas framtid* (HUF) är ett nytt stöd till förskolan och skolan där syftet är att inkludera fler elever i klassrummet för att förbättra lärandemiljön. Vissa intervjupersoner tror mycket på detta arbetssätt där skolan tar ett stort ansvar och där rektorn är drivande i förändringsarbetet. Delaktigheten är viktig i denna process och pedagoger och lärare måste få vara med och forma och ta del i processarbetet.

Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Skola

Skolan

- Strukturerat utöka ett positivt samarbete mellan förskola, skola och föräldrar med ett främjande och förebyggande syfte. Involvera föräldrar mer i skolarbetet genom möten med personal och föräldrar där man lär känna varandra och bygger upp en relation.
- Gör skolan helt rökfri.
- Kompetensutveckla lärare och pedagoger för personlig utveckling och värdegrundsarbete i sin yrkesroll. Förbättrad elevkontakt är nödvändig, samt förbättrat bemötandet av de med annan etnicitet och flerspråkiga barn.
- Tillsätta mer resurser till marginaliserade barn och barn med stora problem, speciellt de med multipla problem.
- Skapa förutsättningar för bättre samarbete mellan familjecentral och skola för att undvika enstaka insatser och få ett bättre helhetsgrepp.
- Vidareutveckla arbetet med att stärka föräldrar i deras föräldraskap. Utbilda socialpedagogerna i ICDP* eller annan föräldrastöds metod. Ledare behövs för grupper riktade till tonårsföräldrar samt de med specifika problem ej lämpade för psykiatri.

*ICDP är ett program som fokuserar på det positiva samspelet och utgår från relationen mellan vårdnadshavare och barn. Genom vägledning till ett positivt samspel kan förståelsen för, och kontakten med, barnet växa. Leds av specialpedagoger.

Förskola

- Anställ psykolog* inom förskola och skola med ansvar för utveckling av teamarbete och handledning av föräldrar med barn äldre än 6 år.
- Utökade resurser i förskolan och möjliggörande av individuell tid med varje barn för uppföljning av deras utveckling.

*I nuläget finns det i kommunen en handledande psykolog upp till 6 år och en handledande psykolog inom barn- och ungdomspsykiatri som endast tar sig an de med stora problem.

Högstadiet

- Uppstart av tjej- och killgrupper i skolan.
  - Inför olika typer av skolråd (matråd, bussråd, miljöråd, sportråd osv). Det är ett sätt att engagera, få elever att känna sig sedda och hörda och öka deras möjlighet till inflytande.
  - Skapa möjlighet till fler rastaktiviteter. Majoriteten av tjejerna vill ha en lugn plats med musik, tidningar och där de kan prata ostört. Killar vill ha aktiviteter som pingis, biljard och kortspel.
-

	<ul style="list-style-type: none"> • Skapa en tydligare och mer samordnad skolorganisation från högsta instans och nedåt som präglas av respekt, samt skapa gemensamma och tydliga mål och uppdrag inom verksamheten. • Omorganisera lärandemiljön och utöka samarbetet med berörda.
<i>Gymnasie</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Förbättra kollektivtrafiken till angränsande kommuner. • Starta upp högskoleförberedande samhällsprogram på gymnasienivå. • Starta KY-utbildning (yrkesförberedande utbildning) för ökade möjligheter till vidareutbildning på hemmaplan.
<i>Kulturell mångfald i skolan</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Möjliggör för de invandrar- och flyktingbarn som kommer i in skolsystemet vid en hög ålder att kunna få fullständiga betyg och gymnasiebehörighet. • Integrera icke svensktalande barn och ungdomar i vanliga skolklasser.
<i>Hyltes ungas framtid</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Integrera specialpedagogiken i det vanliga skolarbetet. • Anställ ytterligare en specialpedagog i kommunen för att kunna arbeta övergripande mot alla rektorer och elever. • Inkludera pedagoger och lärare och gör dem delaktiga i utvecklingsprocessen av HUF för ett hållbart arbete på sikt.

Sysselsättning

Under denna kategori sammanställs intervjuresultat angående arbetsmöjligheter, ungdomsarbetslöshet och sommarjobb. Möjligheterna till arbete i Hylte kommun beskrivs av flera intervjupersoner som relativt goda för barn och unga liksom för vuxna. Ungdomar upplevs

göra liknande val som sina föräldrar vad gäller arbete och vidareutbildning och tro ha stor möjlighet att genom egna eller föräldrars kontakter skaffa sig ett arbete efter avslutade studier.

Några intervju-

personer upplever att fler killar än tjejer stannar kvar i kommunen efter gymnasiet på grund av den typ av arbete som finns att tillgå. Det kan alltså vara svårare för tjejer att komma in på arbetsmarknaden i kommunen. Högutbildade personer upplevs ha en tendens att söka sig ifrån kommunen för arbeten då utbudet är bredare på större orter.

Ungdomsarbetslöshet

I intervjuerna beskrivs ett behov av arbetstillfällen för dem som inte genomfört gymnasiestudier. Det finns också ett behov av kortare och yrkesförberedande utbildningar för dem som vill börja arbeta direkt efter gymnasiet. Enligt vissa intervjupersoner finns det en grupp ungdomar med stort intresse och engagemang inom olika praktiska områden som borde ses som en tillgång i arbetslivet, men som på grund av olika svårigheter med utbildning och skola ändå kan ha svårt att få jobb.

Arbetsförmedlingens bestämmelser angående ungdomsarbetslöshet upplevs av flera intervjupersoner skapa problem och hinder för att hjälpa ungdomar ut i arbetslivet. Många behöver insatser tidigt och extra stöd att söka jobb. Det måste gå fortare att få hjälp och det måste bli lättare att ordna praktikplatser, samt att ta tillvara ungdomarnas egna engagemang i arbetssökandet. Ingen eller låg ersättning för arbetspraktik och andra insatser anses ligga bakom att färre ungdomar väljer att ta del av dessa.

Befolkning efter utbildningsnivå 31 december 2010

Utbildningsnivå	Procentuell fördelning								
	Hylte			Halland			Riket		
	M	Kv	Tot	M	Kv	Tot	M	Kv	Tot
Förgymnasial utbildning	28	19	24	17	12	15	16	12	14
Gymnasial utbildning	55	55	55	52	49	51	49	45	47
Eftergymnasial utbildning	14	25	19	29	38	34	33	41	37
Uppgift saknas	3	2	2	1	1	1	2	2	2
Totalt (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Antal, 1 000-tal	3	3	6	85	83	168	2789	2706	5495
Avser 20-64 år									

Källa: SCB. utbildningsregistret

Förvärvsarbetande 2009

Andel (%) av alla i åldern 20-24 år	Andel (%) av alla i åldern 20-24 år		
	Kvinnor	Män	Totalt
Hylte	58	66	62
Halland	57	59	58
Riket	52	53	52

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Arbetssökande* 2010

Andel (%) av alla i åldern 20-24 år	Andel (%) av alla i åldern 20-24 år		
	Kvinnor	Män	Totalt
Hylte	5,5	6,5	6
Halland	4,5	6	5,5
Riket	5	6,5	5,5

*Öppet arbetslösa och i program med aktivitetsstöd

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Sommarjobb

Det framkom i intervjuerna att det inför sommaren 2011 fanns 15 kommunala sommarjobb som cirka 300 ungdomar i första och andra året på gymnasiet kunde söka. Barn till arbetslösa föräldrar, kommunanställda, invandrare eller de med svagare socialt nätverk söker dessa sommarjobb i störst utsträckning. Lotsen (kommunalt boende för ensamkommande flyktingbarn) erbjuder åtta sommarjobb utöver dessa 15 till de ensamkommande flyktingbarn som finns inom deras verksamhet. I flera intervjuer framkom att kommunala sommarjobb är ett viktigt stöd för ungdomar i kommunen och att antalet som erbjuds måste öka för att tillgodose det behov som finns.

Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Sysselsättning

Ungdoms- arbetslöshet

- Stimulera till traineeprogram och praktikplatser genom frukostmöten med företag och ungdomar.
- Skapa fler möjligheter för kvinnor att få arbete inom kommunen.
- Erbjud aktivitet inom tio dagar ifrån att en ungdom får försörjningsstöd.
- Arbetsförmedlingen önskas ta större ansvar för ungdomar mellan 18-20 år.

Sommarjobb

- Stötta ungdomar att själva skapa möjligheter till sommarjobb genom att arrangera aktiviteter.
  - Skapa fler arbetstillfällen och sommarjobb för en bredare grupp ungdomar. Exempel på arbeten som gavs var: städning, rensa ogräs, barnpassning och målning.
-

Fritid

Med fritid menas aktiviteter, intressen och relationer som sker under ett barns eller ungdoms lediga tid. Under denna kategori sammanställs intervjuresultat rörande idrottsföreningar, aktiviteter och fritidsgårdar, socialt umgänge och alkohol, droger och brottslighet.

I intervjuerna framkom att hur barn och ungdomar spenderar sin fritid varierar, men att det upplevs som om de flesta är engagerade i någon typ av förening. Vissa barn och ungdomar förefaller ha för många fritidsaktiviteter och saknar därav tid för avslappning och ledighet, medan andra saknar fritidsaktiviteter på grund av brist på engagemang, utbud, pengar eller annan typ av stöd. Föreningslivet i Hylte kommun är utbrett och erbjuder ett stort utbud av fritidssysselsättning, framförallt inom idrotten. Engagemang hos vuxna är viktigt för att skapa förutsättningar för barn och ungdomar att ha en meningsfull fritid enligt de intervjuade.

Vuxna måste visa vägen, introducera nya aktiviteter och skapa möjlighet för de unga att finna nya intressen och aktiviteter menar intervjupersonerna. Det upplevs finnas ett stort engagemang hos ledare och vuxna inom idrottsföreningarna som kan förstärkas ännu mer.

Idrottsföreningar

Enligt intervjupersonerna är Hylte ett väl fungerande idrottssamhälle med många aktiva barn och ungdomar i olika föreningar. Det upplevs finnas ett stort utbud av idrotter och olika typer av fysisk aktivitet men att det saknas möjlighet att utöva vissa typer av efterfrågade aktiviteter som t.ex. boxning och skateboard. Det beskrevs också finnas en efterfrågan på nybörjaraktiviteter för äldre barn och ungdomar och att denna efterfrågan bör mötas av föreningarna. Många idrotter har endast nybörjarkurser för de riktigt små vilket kan innebära att en ungdom med ett nyfunnet sportintresse inte alltid har möjlighet att börja utöva detta. En utmaning inom föreningslivet som beskrivs är kommunikationen med medlemmar av olika kulturell bakgrund. Tilliten mellan ledare och föräldrar är viktig för att behålla barn och ungdomar inom föreningen, samt att hitta förebilder som kan vara med och bygga upp en bra relation och kommunikation med föräldrarna.

Aktiviteter och fritidsgårdar

Det framkom i intervjuerna att vissa barn och ungdomar upplevs sakna en del aktiviteter i kommunen. Det konstateras att föreningslivet inte är eller kan vara till för alla och att de som inte är intresserade av de aktiviteter som erbjuds i kommunen av olika anledningar därför kan komma att bli mer exkluderade än de som är aktiva. Flera av intervjupersonerna uttrycker att det specifikt finns en brist på möjlighet för de unga att utöva sina kulturella intressen. En orsak till att man upplever en brist på aktiviteter i Hylte och som anges i intervjuerna är otillräcklig marknadsföring av de barn- och ungdomsaktiviteter som finns i kommunen. Vissa intervjupersoner påtalade vikten av att engagera barn och unga att själva arrangera aktiviteter både för att öka utbudet, delaktigheten och inflytandet över fritidssysselsättning i kommunen.

Föreningslivet i Hylte kommun

I Hylte kommun finns 124 föreningar registrerade med inriktningar på alltifrån djur och natur, friluftsliv, jakt och skytte till kultur och konst, musik, körer, hobby och religion. Den största andelen föreningar i kommunen är inom idrott och sport (36 stycken).

Källa: Hylte kommun

Kulturskolan i Hylte kommun

Kulturskolan har idag ca 270 elever. Undervisning sker i grupp eller individuellt och de inriktningar som erbjuds är instrument och sång, mindre ensembler i olika genrer samt bild och form. Vissa år hålls även musikalgrupp.

Källa: Hylte kommun

I intervjuerna framkom olika åsikter om bristen på fritidsgårdar för både äldre och yngre ungdomar i kommunen. Vissa intervjupersoner menade att fritidsgårdar är en viktig insats för att stötta ungdomar under deras fritid, medan andra trodde att dessa typer av insatser inte fungerar eller kan ersättas med annat stöd. Flera av intervjupersonerna nämnde dock att det finns ett stort behov av någon form av forum eller aktivitetscentrum för ungdomar att mötas. Ungdomshuset ”nolltrefem” i Halmstad gavs som ett välfungerande exempel. I detta sammanhang nämndes också behovet av förbättrade öppettider för biblioteken som en stödjande insats.

Socialt umgänge

I intervjuerna framkom att en viktig del av barn och ungdomars fritid tros utgöras av deras sociala umgänge. Vissa intervjupersoner upplevde att det kan vara svårt för vissa barn och ungdomar att träffa sina vänner då kommunen är stor och det är svårt att förflytta sig mellan olika platser utan moped eller bil. Därför minskar möjligheten att umgås med andra personer än de som bor i närheten av hemmet. För ungdomar är det speciellt viktigt att få möjlighet att umgås med vänner utan föräldranärvaro, enligt vissa intervjupersoner. Intervjupersonerna tror också att det är viktigt för barn och ungdomar att få komma ut och träffa varandra personligen och att inte för mycket socialt umgänge sker över internet och datorn. Datorn nämns som en vanlig plats för ungdomar att träffa andra människor och spendera sin fritid. Det öppnar upp möjligheter för att utöva intressen och umgås men kan också bidra till att man blir isolerad från omvärlden vilket kan påverka den sociala förmågan negativt. Vad gäller mobbning upplever vissa intervjupersoner att ökad internetanvändning även ökar mobbning utanför skoltid.

Några intervjupersoner menar att det är extra viktigt ur ett integrationsperspektiv att invandrade och flyktingungdomar och barn får tillfälle att träffa personer i sin egen ålder på fritiden. I detta sammanhang nämndes en fritidsgård riktad till högstadieungdomar som en viktig arena för integration och umgänge.

Alkohol, droger och brottslighet

I intervjuerna framkom att man upplever att alkohol är lättillgängligt för minderåriga i kommunen och att bruket av vissa typer av droger har ökat, speciellt vad gäller cannabis. Bruket av droger upplevs också krypa ner i åldrarna och att skolan är en arena för försäljning av olika typer av illegala preparat. Alkoholkonsumtionen hos ungdomar i kommunen sker främst på helger i hemmet eller i Halmstad och den ökar under sommarmånaderna.

I intervjuerna diskuterades möjligheten att arrangera olika typer av aktiviteter för att locka ungdomar att stanna i kommunen under helger och kvällar. Detta tros leda till en ökad tillsyn och påverkan på ungdomars alkoholvanor. Ungdomsdiskon har tidigare arrangerats men inte fått genomslag och vissa intervjupersoner tycker därför att andra typer av aktiviteter bör undersökas. I intervjuerna framkom också en önskan om att öka kontrollen av privata ungdomsfester i kommunen i form av nattvandring. Detta kan också fungera som en brottsförebyggande åtgärd och skapar ett personligt engagemang i samhället hos de vuxna som deltar.

Vissa intervjupersoner underströk att det finns stora fördelar med att växa upp i ett litet samhälle för de ungdomar som hamnar i alkohol-, drog- eller brottslighetsproblematik. Dels blir problematiken synlig i en liten kommun på grund av att invånarna känner varandra på ett annat sätt än i en större stad, dels finns hjälp och stöttning nära för den som behöver.

Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Fritid

<i>Idrotts- föreningar</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Engagera föräldrar mer i föreningar och deras barns aktiviteter.
<i>Aktiviteter och fritidsgårdar</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organisera LAN-spel* och datorklubbar. ▪ Skapa en tjänst i kommunen som ansvarar för att fånga upp och ta tillvara de ungas idéer och önskemål. Tjänsten ska göras väl känd så att de unga blir ännu mer delaktiga än vad de är idag. ▪ Undersöka möjligheterna och efterfrågan på ett internetcafé. ▪ Tillhandahålla en verkstad för ungdomar med motorintresse. ▪ Tillhandahålla en musikstudio för ungdomar med musikintresse. ▪ Bygga en skateboardpark. ▪ Utöka utbudet av aktiviteter på kvällar för barn och unga. ▪ Skapa samlingsplats eller aktiveringshus för barn och unga i alla åldrar. Det ska vara en organiserad verksamhet med betald vuxen personal. ▪ Utbilda ledare kring psykisk ohälsa, samt aktivt jobba med självkänsla och självförtroende på fritidsgårdarna. ▪ Arrangera aktivitet under sommaren där gymnasieungdomar kan vara med och skapa sina egna arbetstillfällen. <p><i>*LAN - Local Area Network, ett lokalt nätverk av sammankopplade datorer. Kan numera även betyda en stor sammankomst av spelare, som kopplar samman sina datorer och spelar i nätverk.</i></p>
<i>Socialt umgänge</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Anlägg lekplatser i centrala Hylte som kan fungera som mötesplatser för barnfamiljer. ▪ Fräscha upp stadskärnan för att göra den mer attraktiv. ▪ Arrangera ungdomsevenemang som knyter samman kommunen.
<i>Alkohol, droger och brottslighet</i>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rikta kampanjer till vuxna för att minska alkohollangning till minderåriga. ▪ Samtala med ungdomar på Örnaskolan angående problem med skadegörelse samt sätt upp övervakningskameror på skolan.

Hem

Med hem menas föräldra- och familjesituation samt sociala och ekonomiska förutsättningar för goda hemförhållanden. Här presenteras intervjuresultat angående föräldraförhållandet, vårdnadshavarens livssituation och flyktingfamiljers livssituation. Det framkom i intervjuerna att de allra flesta barn och ungdomar i Hylte kommun upplevs ha det bra hemma, både socialt och ekonomiskt. Flera intervjupersoner menade dock att det finns en alltför stor grupp som är drabbad av en socioekonomisk utsatthet och att det finns en synlig klasskillnad i kommunen mellan de som har det bra och de som har det mindre

bra. De intervjuade påpekade att barn och unga påverkas av familjens ekonomi eller om föräldrarna är skilda eller arbetslösa. Flera av

intervjupersonerna tyckte därför att det är extra viktigt att satsa på de barn som lever i utsatthet för att skapa goda villkor under uppväxten för alla barn.

Bostadssituationen i Hylte kommun ses som positiv. Det är lätt att få en hyreslägenhet och bostads- och tomtpriserna är låga, vilket underlättar för unga och familjer att flytta in i kommunen. Om den goda bostadsmarknaden och de låga tomt- och huspriserna marknadsförs på ett bra sätt tros detta kunna stimulera inflyttning till kommunen.

Föräldraförhållandet

I intervjuerna framkom att föräldraengagemang är en viktig del i en ung människas liv och påverkar hur de formas som människor. Barn behöver tydliga ramar, regler och gränser för att lära sig ta ansvar och bli trygga i sig själva och ungdomar behöver vuxennärvaro även om de inte alltid uttrycker ett behov av det. Några intervjupersoner upplever att föräldraengagemanget behöver förstärkas i kommunen. Det framkommer också att många föräldrar upplevs vara osäkra i sitt föräldraskap och att det finns en rädsla för att vara en sträng förälder. Vissa föräldrar ”curlar” sina barn i all välmening, vilket kan ha en negativ påverkan på barnet under hela uppväxten och in i vuxenlivet. Att stödja föräldrar i sitt föräldraskap tror de flesta av intervjupersonerna har en positiv påverkan på förhållandet mellan barn och förälder. Vårdnadshavare upplevs få ett enormt informationsflöde, som hos vissa, tros skapa en osäkerhet i val av uppfostningsmetod. En annan utmaning som föräldrar ställs inför är den nivå av stress som många barnfamiljer upplever i sin vardag. Det framkom en upplevelse av att familjer behöver prioritera att umgås hemma och ge mer tid till sina barn.

Barnfattigdomsindex 2009

	Hylte	Halland	Riket
Antal barn 0-17 år	2227	63777	1914588
Andel (%) barn med utländsk bakgrund	27	19	26
Andel (%) barn med utländsk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll	24	22	32
Andel (%) barn med svensk bakgrund i ekonomiskt utsatta hushåll	8	5	6
Andel(%) barn totalt i ekonomiskt utsatta hushåll	12	8	13

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Föräldrastöd

Vetenskaplig litteratur visar att ett gott samspel mellan föräldrar och barn minskar risken för ett stort antal hälsoproblem såsom psykisk ohälsa, beteendeproblem och missbruk. Vetenskapliga studier visar på att föräldrastöd kan förbättra samspelet mellan barn och föräldrar och därigenom minska risken för olika hälsoproblem.

Källa: Statens folkhälsoinstitut

Vårdnadshavarens livssituation

Kraven på föräldrar och vuxna omkring barn och ungdomar har ökat enligt vissa intervjupersoner. Dessa krav kan vara ekonomiska eller arbetsrelaterade eller ha sin grund i ett alltmer prestationsinriktat samhälle. Att minska stressen och hjälpa otrygga omsorgsgivare att hitta sin styrka blir därför viktiga insatser för att hjälpa barn och ungdomar till en bättre hemsituation menar de intervjuade.

Många vuxna som bor i Hylte arbetar obekväma tider eller pendlar ut ur kommunen för arbete och i vissa familjer upplevs det därför råda brist på vuxennärvaro.

I intervjuerna framkom att det finns en grupp i Hylte kommun som är mer belastad än andra med missbruk, ekonomiska svårigheter, trauman eller svårigheter i sitt föräldraskap. Vissa familjer upplevs också ha svårt att hantera sin ekonomi och att prioritera de grundläggande behoven i familjen. Hylte anses generellt av intervjupersonerna som en kommun med en större ekonomisk utsatthet, vilket har en påverkan på familjer och deras barn. Dock tror man att det finns goda förutsättningar i kommunen att på ett tidigt stadije hjälpa familjer med ekonomiska prioriteringssvårigheter för att på så sätt minska utsattheten.

Familjer med låga inkomster 2009

Andel (%) familjer med låga inkomster	Hylte	Halland	Riket
Ensamstående			
Utan hemmav. Barn*	19	14	17
Med hemmav. Barn *	42	33	37
Övriga fam. Med hemmav. Barn	12	8	12
Pensionärsfamiljer	13	9	8
Familjer med sjuk- och aktivitetsersättning	13	11	13

*Barn under 18 år
Avser disponibel inkomst

Källa: SCB, inkomst- och taxeringsregistret

Flyktingfamiljers livssituation

Mottagandet av flyktingfamiljer i kommunen benämns som mycket god av flera intervjupersoner, både vad gäller arbete och integrering för föräldrarna och skolgång för barnen. Denna positiva bild tros bero dels på att kommunen valt att ta emot flyktingar av samma kulturella och språkliga bakgrund för att främja integrationsprocessen, dels på att kommunen aktivt hjälpt flyktingfamiljer med olika vardagliga saker som är viktiga för ett väl fungerande familjeliv. Hjälpen har bland annat bestått i tillträde till barnomsorg och vård, översättning av viktiga brev och kallelser, hjälp med räkningar och så vidare. Vid årsskiftet 2010/2011 tog arbetsförmedlingen över ansvaret från kommunen. Flera av intervjupersonerna uttrycker en oro kring detta och ser problem med den nya strukturen då arbetsförmedlingen inte är inriktad på familjens hela livssituation utan bara hanterat arbetssituationen. I intervjuerna framkom samtidigt vikten av att ta tillvara på flyktingars förmågor. För att stärka flyktingar att bli självständiga måste man se till varje individs specifika situation och inte förutsätta att alla behöver hjälp med allt.

Ekonomiskt utsatta barn har svagare sociala relationer

Barn i familjer med låg inkomst har svagare relationer med föräldrar, lärare och jämnåriga. Det finns skillnader mellan barn i Sverige beroende på barnens ekonomiska situation, och det är därför viktigt att uppmärksamma och föra en diskussion om hur dessa barns sociala relationer kan stärkas. Sociala relationer utgör en viktig del i ungas liv, och har konsekvenser för bland annat deras skolprestationer och psykiska välbefinnande.

Källa: Social Relations in Youth: Determinants and Consequences of Relations to Parents, Teachers, and Peers

Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Hem

<i>Föräldra- förhållandet</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla föräldrastödet mot en mer praktisk och generell inriktning. • Erbjud riktat stöd till familjer med specifika behov. Utbilda fler i ICDP (vägledande samspel). • Utveckla riktade föräldrastödsgrupper till de som har tonårsbarn. Förslagsvis kan de hållas av utbildade lärare eller socialpedagoger. • Utveckla mötesplatser för föräldrar där de kan utbyta erfarenheter.
<i>Vårdnads- havarens livssituation</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla ett vardagligt vuxenstöd för barn och unga. Stödet ska vara lättillgängligt och inte kräva en utredning av socialtjänst eller psykiatri. • Undersöka behovet av utökade stödfunktioner* inom socialtjänsten. • Utöka kommunens auktoritet att hantera ekonomin hos de familjer som har svårt att prioritera de grundläggande behoven i familjen och där de unga får lida för detta. <p><i>*Stöd som innebär en större insats i familjen med manualbaserade metoder där flera behandlare går in i hemmet och finns tillgängliga under större delen av dygnet. Hela nätverket med hem, skola och psykiatri är inkopplat.</i></p>
<i>Flykting- familjers livssituation</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Tillgodose nyanlända flyktingars behov av en kontaktperson som hjälper till med praktiska saker. • Öppna upp invandrar- och flyktingtäta bostadsområden så att de blir attraktiva och tillgängliga för alla. • Ytterligare förbättra kommunikationen och de metoder som idag används för introduktion av invandrare. • Utöka boendemöjligheterna för ensamkommande flyktingbarn. • Erbjud flyktingar mer hjälp med svenska språket.

Vård och omsorg

Med vård och omsorg menas de verksamheter inom region och kommun som arbetar med barn och ungas hälsa. I intervjuerna framkom att tillgängligheten på vård och omsorg i Hylte är god. Det mesta finns samlat på vårdcentralen i Hyltebruk, allt från läkarmottagning, barnavård, mödravård, ungdomsmottagning, tandvård, familjecentral och skolpsykolog till folkhälsa. Närheten mellan vårdens och omsorgens olika verksamheter är positiv för tillgängligheten och upplevs öka personalens samverkan över verksamhetsgränserna. Det uttrycks emellertid en önskan om ett ännu bredare och bättre samarbete med större vetskaper om varandras verksamheter. Som en intervjuperson uttryckte det: *”Det finns inget hinder för att samverka, varken resurser eller ekonomi, bara viljan!”*.

Det framkommer i intervjuerna att Hylte betraktas ha ett stort utbud av vård och omsorg i förhållande till sin storlek, men att det specialiserade vårdutbudet kan vara begränsat där till exempel vissa tjänster hyrs in utifrån. Det uttalas ett problem i att de invandrare och flyktingar som har behov av specialishjälp av barn- och ungdomspsykiatrien många gånger får åka till Halmstad under skoltid för besök. Detta påverkar deras skolgång då de missar hela skoldagar.

I intervjuerna framkom att det kan vara svårare att vara anonym i sitt besök inom vården och omsorgen då Hylte är en liten kommun, men att en del tycker närheten känns tryggt då det skapar en närmare kontakt med personalen. Vissa intervjupersoner nämnde svårigheten med att fånga upp unga killar med olika typer av problem då de har svårt att uttrycka sina behov och be om hjälp och stöd. Det upplevs också behövas extra stöd för att minska antalet ungdomsgraviteter samt extra resurser för mer kunskap om hälsa i allmänhet hos kommunens unga befolkning.

Intervjupersonernas förslag på åtgärder- Vård och omsorg

Vård och omsorg

- Skapa en översiktlig helhetsbild av det utbud av stödfunktioner för barn och unga som finns i kommunen.
  - Öka samverkan mellan familjecentralen och vården för att utveckla väl fungerande stödfunktioner.
  - Utöka samarbetet och erfarenhetsutbytet mellan region och kommun genom ökad kunskap om varandras verksamheter.
  - Utöka tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri samt specialiserad hjälp till flyktingar och invandrare med trauma.
  - Skapa gruppverksamhet med självhjälp till unga människor.
  - Subventionera p-piller och cellprovtagningar.
  - Dela ut gratis kondomer på restauranger, uteställen och fritidsgårdar.
  - Utöka möjligheten för barnmorskorna att träffa de unga där de befinner sig som till exempel i skolan och på fritidsgårdar.
  - Öka tryggheten för ungdomar som besöker ungdomsmottagningen genom avskilda lokaler på vårdcentralen.
  - Barn och ungas hela livssituation måste beaktas av vården så att relevanta insatser kan göras.
  - Unga mellan 14 och 16 år med multipla problem måste tas om hand på ett bättre sätt.
-

AVSLUTANDE ORD

Denna kartläggning ger en övergripande bild av barn och ungas livssituation i Hylte kommun utifrån intervjupersonernas perspektiv och utvalda statistiska och vetenskapliga fakta. Kartläggningen ger också förslag på åtgärder utifrån intervjupersonernas tankar. För att få en fullständig och heltäckande bild av livssituationen rekommenderar författarna att vissa områden kompletteras med befintliga tidigare gjorda studier eller utreds vidare för att ge en klarare bild av vilka lokala behov som finns och vilka insatser som behöver göras.

Det finns ett utbud av relevanta studier som gjorts på lokal, regional och nationell nivå som beskriver barn och ungas livssituation och som bör beaktas som komplement till denna behovskartläggning. De lokala förhållandena i Hylte kommun beskrivs bland annat av rapporten *Ung kultur i Hylte* från 2009. Denna förstudie redogör vad unga människor i kommunen vill göra på sin fritid. Under 2010 genomfördes även en ungdomsdialog tillsammans med högstadieskolans niondeklassare där ungdomarnas egna önskemål angående förbättringar i skolan och på fritiden sammanstälts. Dessa två underlag bör användas för utvecklingsinsatser inom högstadieskolan och för kommunens utbud av fritidsaktiviteter. Genom att utgå ifrån barn och ungas egna tankar och förslag kan kommunen öka inflytande och delaktighet hos denna grupp. Ernest & Young har under 2011 i sin rapport *Skolutveckling i Hylte kommun-ett utredningsuppdrag* tagit fram ett djupgående underlag för utveckling och omorganisation av högstadieskolan i kommunen.

På regional nivå finns kunskapsrapporten *Ung i Halland* från 2006 som beskriver barn och ungas situation inom en rad olika områden såsom hälsa och välbefinnande, livet i skolan, sexuell hälsa, fysisk aktivitet, matvanor, tobak, alkohol och narkotika, spelvanor, psykisk ohälsa samt skador och olycksfall.

En nationell enkätundersökning av barn och ungas psykiska hälsa genomfördes av Statens folkhälsoinstitut under 2009. Samtliga landets elever i årskurs sex och nio tillfrågades och lokala resultat finns att tillgå både på kommun- och skolnivå. Som underlag för den folkhälsopolitiska rapporten *Framtidens folkhälsa- allas ansvar från 2010* tas ett antal områdesspecifika rapporter fram under 2011. Bland annat beskrivs områdena tobak, alkohol, barn och ungas uppväxtvillkor, barn och ungas hälsa samt sexualitet och reproduktiv hälsa. Rapporterna analyserar möjliga förklaringar till nationella trender angående hur barn och ungas hälsa har förändrats under den senaste 20-årsperioden, samt ger rekommendationer till framtida åtgärder.

Ovan nämnda rapporter återfinns i referenslistan och kan tillsammans med denna kartläggning fungera som en samlad översikt för beslutsstöd för lokala politiker och verksamheter. En diskussion i samverkan förespråkas med berörda parter om vilka utvecklingsmöjligheter som finns och metoder som kan användas för att förbättra barn och ungas livssituation. Åtgärdsförslagen bör även kompletteras med vetenskapligt underlag eller beprövad kunskap för att säkerställa att tid och resurser läggs på sådant som ger resultat.

REFERENSER

- Förstudie Ung Kultur I Hylte*. Mared, S., Wallin, C., Back, K., Nylén, R., Lönnberg, S. & Wallin, T. (2008). Hylte kommun.
- Hylte kommun. (2011). *Befolkningsstatistik, kommunfakta*. Invånare 2010. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.hylte.se/kommunpolitik/omkommunen/befolkningsstatistik.4.1ceb926d12c876b6fe180004525.html>
- Hylte kommun. (2011). *Fritid och förening*. Föreningsregister. Föreningslivet i Hylte kommun. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.hylte.se/kulturfritid/fritidochforening.4.1ceb926d12c876b6fe180002853.html>
- Hylte kommun. (2011). *Kulturskolan*. Kulturskolan i Hylte kommun. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.hylte.se/utbildningbarnomsorg/kulturskola.4.1ceb926d12c876b6fe180002985.html>
- Hylte kommun. *Vidareutbildning- Hylte kommun*. Presentation på lokala folkhälsorådet Hylte, av kommunchef Per Borg från 2011-03-23.
- Pojkars och flickors psykiska hälsa i skolan: en kunskapsöversikt*. (2010). Westling, Allodi, M.
- Skolutveckling i Hylte kommun- ett utredningsuppdrag* (2011). Ernst & Young. Hylte kommun
- Skolverket. (2011). *Hälsofrämjande skolutveckling*. Hämtad 2011-07-15 från http://www.skolverket.se/utveckling_och_bidrag/2.1226/2.448
- Social relations in Youth: Determinants and Consequences of Relations to Parents, teachers, and Peers*. (2011). Olsson, E.
- Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Alkohol. Kunskapsunderlag för Folkhälsopolitisk rapport 2010*. Stockholm: Strömberg.
- Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Barn och ungas hälsa. Kunskapsunderlag för Folkhälsopolitisk rapport 2010*. Stockholm: Strömberg.
- Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Barn och ungas uppväxtvillkor. Kunskapsunderlag för Folkhälsopolitisk rapport 2010*. Stockholm: Strömberg.
- Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Folkhälsopolitisk rapport 2010. Framtidens folkhälsa – allas ansvar*. Stockholm: Strömberg.
- Statens folkhälsoinstitut. (2010). *Föräldrastöd*. Gott samspel mellan föräldrar och barn minskar risken för ohälsa. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Handbocker/Uppslagsverk-barn-och-unga/Foraldrastod/>
- Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Kartläggning av psykisk hälsa bland barn och unga. Resultat från den nationella totalundersökningen i årskurs 6 och 9 hösten 2009*. Mölnlycke: Elanders Sverige AB.

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Bakgrundsfakta. *Flyttning efter ålder 2010*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Bakgrundsfakta. *Invånare efter födelseland 2010*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Barn och ungas uppväxtvillkor. *Anställda årsarbetare i förskolan hösten 2010*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Barn och ungas uppväxtvillkor. *Barnfattigdomsindex 2009*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Ekonomiska och sociala förutsättningar. *Arbetsökande 2010*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Ekonomiska och sociala förutsättningar. *Förvärvsarbetande 2009*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). Kommunala basfakta, Hylte. Sexualitet och reproduktiv hälsa. *Aborter efter ålder 2005-2009*. Hämtad 2011-07-15 från <http://www.fhi.se/Documents/Statistik-uppfoljning/KBF/2011/13%20Hallands%20%c3%a4n/1315-Hylte.pdf>

Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Sexualitet och reproduktiv hälsa. Kunskapsunderlag för Folkhälsopolitisk rapport 2010*. Stockholm: Strömberg.

Statens folkhälsoinstitut. (2011). *Tobak. Kunskapsunderlag för Folkhälsopolitisk rapport 2010*. Stockholm: Strömberg.

Ungdomsdialog 2010. Örnaskolan årskurs nio. Kontakt: Hälso pedagog Hylte kommun.

Ung i Halland. (2006). Baigi, A., Bergh, H., Haraldsson, K., Lennartsson, I., Lindgren, E-C., Marklund, B. & Wendt, E.